

Opinheit - upplýsing og dialogur um olju

Oddagrein

UM somu tíð sum fiskivinnan tyktist vera á einum avgerandi vegamóti, har stóða skal takast til framtíðina hjá fiskiflota og -idnaði, verða lunnar lagdir undir eina nýggja vinnu, nevniliga eina frálavandvinnu.

EIN reyður trúður í dagsins orðaskifti um gongdina í fiskivinnuni er, hvussu væl vit hav á fyrirleikað og stílað fyrri í hesi vinnu gongund seinastu mongu árini. Afturvendandi er hetta, at so mong av okkum hav á lyndi til at hyggja í bakspeglid og dømandi spyrja, hví ikki varð farið øðrvísi fram.

NÚ dynnar eru gloppaðar og ein heilt nýggi vinna stendur á gáttini kunnu vit spyrja, um vit ikki - istaðin fyrri - seinna í skula hyggja í bakspeglid og tosa um mistøk orsakað av skeivari og manglandi tilrættaleggung - longu nú, áðrenn henda vinna tekur dyk á seg, leggja hana so væl til rættis, at vit sleppa undan at gera nóg av mistøkum, sum vit kenna tað frá fiskivinnuni og sum eisini er kent frá oljvinnu aðr ástáðni.

TAD er rætt, at enn er talan um „very early days“, sum fólk í oljvinnuni málbera seg. Tvs. at enn eru vit bert í byrjan av einum útviklingi, ið ikki fer at merkjast av álvara fyrr enn um mong ár. Hertil er at siga, at vit longu nú mugu duga at skyna millum, hv at í longdini er av týðningi og so tað, sum longu nú er við at henda og sum í tí smáa longu er ein sannr oynd. Hóast oljuinntøkurarnar ikki fara at merkjast - um so er at olja er her - fyrr enn um mong ár, so siggja vit nú avkast frá virkseminum. Flogfeløg, Strandferðsla, hjúrvognsferarar, gistingarhús, heilsulur, skipasmiðjur o.o. kunnu longu nú siggja inntøkurnar frá hesum nýggja virkseminum. Landskassin fær beinleiðis inntøkur sum gjald fyrri kanningarloyvi umframt skatt og MVG frá virkseminum í samfelagnum.

TAD tæni ongun endamáli at undir meta tann týðning, sum umrødda virksemin longu hevur. Fyri ikki at tosa um virksemin, sum er í sunnar a parti av Suðuroynni í sambandi við Lopransboringina. Istáðin eiga vit at fáa gongd á tann so nóg saknaða dialogin um, hvat vit vilja og kunnu í eini komandi oljvinnu. Hetta eru spurningar, sum nomið verður við í blaðgreinum í dag. Í morgin viðgera vit eisini sama evnið, har m.a. formaðurin í Føroya Oljufelag og ein tingmaður vísa á, at vandi er fyrri, at vit verða yvirhálað av útviklinginum - og verður ikki purrað út nú, so megna vit als ikki at stýra útviklinginum til okkar egnu fyrirum, og harvið verður rætt og slætt kaos og anar ki at ráða.

HETTA ynskja hvørki oljufeløg ella vit, í tí gerast allir partar taparar. Hóast oljufelagini arbeida út frá pr ofitmotivinum sum aðr handils- og vinnulíffyr itøkur, so er greitt, at hesi feløg á ongan hátt kunnu vera áhugað í, at føroyska samfelagið syndrast og fer í upploystn vagna tørvandi innlit, stýring og planlegging av hesi vinnu, soleiðis at hon hóskar inn í okkar a samfelag. Tað er tí greitt, at neyðugt er við meira enn einum dialogi. Tað er tvingandi neyðugt, at vit ymsu tættir nir í føroyska samfelagnum fasra undir ein innanhýsis dialog um útviklingin, eins og tað er neyðugt, at vit gera okkum út til ein ikki minni týðandi dialog við útlendsku oljufelagini. Hesir dialogar skulu tryggja oljufelagunum sitt fyrri teirra stríð og iløgur, men teir skulu eisini tryggja okkum sjálvum og ikki minst okkara eftirkomarum eina skynsama og menniskjansliga troyst av hesum ríkiðominum, sum eftir øllum at døma er at finna beint undir fótunum á okkum.

TAD skal vera okkara vón, at tey fólk, sum sita við abyrgdini frá vinnulívi til myndugleikar, taka hetta í ramasta álvara. Uppskotið hjá fórmanni javnaðarfloksins á tingi nú um dagar nar at fáa oljulgðávuina í tingið í bitum er móguliga skilagott, tí tað kann bliv a ein alt ov stóru bita at svølgja at fáa alla löggávuina í einum. Eitt slíkt ynski sigur ikki so lítið um, hvussu stóðan er, og at tingmenn kanska kenna seg ótr yggjar. Her er bert eitt at gera og tað er meiri opinheit, meiri upplýsing og víðari dialog.

Sosialurin

Lesarabrøv

Fleiri spurningar til Pál Weihe

Nú hevur tú, Pál Weihe, sagt okkum, at talið av børnum, sum doyggja í føðingini ella ta fyrstu vikuna, er tað hægsta í Norðurlondum, og eg haldi, at tú eisini kundi sagt almenninginum, hvussu nóg verða brekað undir føðingini í Føroyum (heilsakaðar), og hvussu nóg tað er í mun til Norð-

urlond og alheimsins lond.

Tú kundi kanska eisini sett tal á, hvat hesir heilsakaðar kosta samfelagnum.

Tað er stór sorg fyrri eina familju at missa eitt barn, og tað er ein vanlukka at fáa eitt barn, sum er heilsaskatt (tí eingin barnalækni var til staðar undir føðingini), og tað er ein skensil

fyrri eitt samfelag, sum sigur seg vilja verja alt lív, bæði tað fœdda sum tað ófœdda.

Tað er deiligt at hoyra, at tað ber til at fáa týskar læknar, nevnið nøvn teirra við virðing, eitt nú Ulríkku. Tað skal nokk hera til við týskum barnalæknum. Bjóðið teimum eitt intensívt skeið í føroyskum, tí tað kann

kanska eggja teimum at koma higar at granska eitt skifti.

Her átti eisini at verið nóg áhugavert at granska, eitt nú lungnaemfyfen, har føroyingar eisini liggja frammarliga í mun til fólkatalið.

Nina Dahl

Um at marknaðarføra við Várharra...

Hvørja ferð Jenis av Rana trínur fram at siga Føroya fólk frá um, hvussu væl hann trýr upp á Gud og, hvussu illa onnur trúgva, fær tað eitthvørt at vendast í mær. Innleggið hjá Miðflokkinum í Sosialinum í gjár er einki undantak í so máta. Har er samrøða við Jenis av Rana, løgtingsmann og býráðslim í Havn. Sum vant er tað Várharra, sum Jenis av Rana nýtir til tess at vinna tokka veljaranna.

At Jenis er tað, sum hann plagar at nevna »persónliga trúgvandi«, hevur hann so staðiliga gjørt Føroya fólk greitt nú í fleiri ár.

Men tað er bólkningin í »trúgvandi« og »íkk-trúgvandi« sum fær meg at triva í pennin.

Jenis sigur tað vera umráðandi, at »trúgvandi« fólk koma inn í býráð og skúlaráð, nú hesi val standa fyrri durum, tí hesi eru betur før

fyrri at taka avgerðir fyrri okkum, enn tey, ið ikki eru trúgvandi. Eftir øllum at døma heldur Jenis, at hann sjálvur telist millum hesi útdvaldu, sum yvir fyrri Várharra eru betur skikkað at ráða fyrri borgum enn tey, ið ikki breggja sær av at vera trúgvandi, men sum í sínum stilla sinni kanska kortini eru nóg meira trúgvandi og nógv rættvísari enn Jenis av Rana og bólkur hansara.

Eg má siga sum er, at eg fái kvalma, tá eg siggi slíka sjálvsdyrkan. Jenis av Rana kann fyrri mína skuld hava tað samband við Harran, hann vil. Hann kann eisini halda, at hann tiskil er væl skikkaður at taka avgerðir fyrri onnur. Men um hann heldur, at hann kann gera av, hvør trýr upp á Gud og ikki, so fer hann stórliga skeivur.

Óg um hann trýr, at vanlig kristnir føroyingar

troysta sær í blóðini at kappast um at kenna Gud, so fer hann eisini stórliga skeivur.

Gudstrúgvin hevur altíð verið grundfest í føroyinginum og í føroysku mentanini. Men henda forpoppaða og fremmanda bólkningin í »trúgvandi« og »íkk-trúgvandi«, sum komin er yvir okkum úttanfrá, er ikki tað, ið eyðkent hevur føroyingin. Tvørtur ímóti er slík tala við til at seta kilar í - og annars at seta fólk upp ímóti hvørjum øðrum.

Jú, staðfestast kann, at Biblían er góð söluvøra og sera góð at marknaðarføra við - ikki bara, tá tað snýr seg um pengar, men so sanniliga eisini, tá tað snýr seg um at vinna politiskt vald. Einaferð hevði Sambandsflokkurinn hetta patent-ið, síðan tók Óli Breckmann við Dagblaðnum yvir, men nú hava vit upp til fleiri flokkar - formeraðir av per-

sónligum klandri og stríði, ið marknaðarføra seg við Várharra.

Ikki tí - eg skal ikki siga Jenis og bólk hansara, hvussu tey skulu føra seg fram. Men vælsignaðir menn - havið í huga, at vanligi føroyingurin ynskir ikki at tvað sær við gudstrúnni á henda hátt.

Óg lat okkum so at enda sláa fast við tiggjutumma-seymi, at bæði í Javnaðarflokkinum, í Tjóðveldis-, Fólká, Samband- og Sjálvstýrisflokkinum stendur okkum eins væl í bði at mæta Frelsaranum, sum í framburðs- og fiskivinnuflokkinum, kristiliga fólkaflokkinum ella miðflokkinum. Trúgvin er grundfest í føroyinginum, men gamalt í gerðum, enn við orðum...

Eiríkur Lindenskov

Happadráttur - nýhugsan

Tað gingu næstan fimti ár at finna útav at fáa broytt smávinningsmat í happadráttinum, ávikavist 100,- kr., 200,- kr. og 50,- kr.

Óg tað var ikki so lítið, tá í 50- og 60-unum, tá tímalønirnar var frá 3,- upp í 5,- kr.

Óg líka longu tíð skuldi helst ikki gingið, til vit fáa eina broyting.

Óll er misnógð, ið vinna 500,- kr., er tað 1/4, er tað

112,50 kr.

Her er eitt uppskot til eina skilagóða broyting, sum næstan øll taka undir við.

Sum til dømis nú í øðrum drátti, har tað eru 161 vinningar á 500,- kr.

Latið vinningarnar á 500,- kr. detta burtur og latið lægsta vinning vera 1.000,- kr.

Istáðin fyrri at býta 80.500,- kr. í 500,- kr. gerið

broyting, sum til dømis í øðrum drátti nú um dagarnar:

3 vinningar á 5.000,- kr.
7 vinningar á 3.000,- kr.
10 vinningar á 2.000,- kr.
25 vinningar á 1.000,- kr.

Óg í trýðja drátti eru 198 vinningar á 500,- kr. Broyting soleiðis tær 99.000,- kr.:
4 vinningar á 5.000,- kr.
8 vinningar á 3.000,- kr.
12 vinningar á 2.000,- kr.

31 vinningar á 1.000,- kr.

Sølan hevði vaksið munandi; men vælsignaðir, lat-ið ikki somu fólk bliva sitandi í happadráttarnevndini bæði 30 og 45 ár.

Heiðrikur Hornstein

Svart arbeiði og svørt útleiga

Svart arbeiði og vørt útleiga hava tað til felags, at tey eru skattafrí.

Hví verður bara tosað um svart arbeiði??? Um nakar vilji var til tað, varð skattafritt arbeiði og skattafri

útleiga av íbúðum steðgað við effektivari löggávu, til gagns fyrri land og kommunur.

Henning Christensen

DANNY TRANSPORT

- tá okkurt skal koyrast ella goymast

Tlf. 19192